

Vplyv starostlivosti o techniku na zvyšovanie údernej sily vojsk

Rozvoj pozemného vojska ide po línii zvyšovania palebnej a údernej sily, podstatným zvýšením presnosti paľby na veľkú vzdialenosť, zvyšovaním taktickej a operačnej pohyblivosti a priechodivosti terénom a zlepšovaním ochrany a znižovaním celkovej zraniteľnosti osádok.

Základom údernej sily pozemného vojska sú motostrelecké a tankové zväzky, vyzbrojované najmodernejšími tankami, bojovými vozidlami pechoty, delostreleckými zbraňami a výzbrojou PVO na pásových a kolesových podvozkoch a rôznymi druhmi automobilovej techniky. Tanky (ale aj iné druhy bojovej techniky) majú spoľahlivú obrnenú ochranu proti klasickým zbraňam a zbraňam hromadného ničenia, účinné automatické zbrane, veľmi spoľahlivé prístroje pre zlepšenie pozorovania, presnosti zamierovania a vedenia paľby. Veľmi dôležitým činiteľom v pozemnom vojsku je zvýšenie pohyblivosti jednotiek a útvarov, ktorá ovplyvňuje včasnosť zasadenia na čiaru účinnej paľby vlastnej zbrane, schopnosť prekonávania terénnych a vodných prekážok, ale i zvyšovanie tempa útoku pri zasadení a rýchle preskúpenie vojsk.

Neprestajne sa zvyšuje technická úroveň novej techniky a zbraní. Vzrastá zložitosť a náročnosť technickej vybavenosti. Aj napriek tomu, že sa zvyšujú nároky na zabezpečenie vysokej spoľahlivosti techniky pozemného vojska, na zjednodušenie obsluhy a ošetrovania pri zabezpečovaní prevádzky jednotlivých druhov, vzrastajúca zložitosť a náročnosť technickej vybavenosti má stále vyššie nároky na znalosti, výcvik, obsluhu a ošetrovanie.

Úloha techniky v súčasných podmienkach

Bojová technika a zbrane, ktorými sú jednotky a útvary ČSEA vyzbrojované, zvyšujú ich bojovú silu, napomáhajú skvalitňovať morálneho ducha vojsk, zlepšujú ochranu osádok, mobilizujú ľudí ku kvalitnejšiemu plneniu úloh. Vybave-

nosť armády zbraňami a technikou a ich ovládanie je základným predpokladom splnenia úlohy techniky v súčasnej vojne. Aby splnila svoje poslanie potrebuje u ľudí vysokú špeciálnu prípravu, tvorivé myslenie všetkých vojakov, ktorí s ňou prichádzajú do styku, samostatný prístup k riešeniu praktických úloh jej používania, ošetrovania a opráv.

S vyzbrojovaním armády novými zbraňami a technikou stúpa zodpovednosť každého vojaka za splnenie úlohy osádkou, jednotkou a útvarom. Od každého jednotlivca, ktorý má pridelenú tankovú a automobilovú techniku závisí, ako bude splnená úloha pri bojovej pohotovosti. Nová bojová technika v dôsledku mohutnej palebnej sily zvyšuje požiadavky na morálne a bojové vlastnosti všetkých vojakov. V dôsledku zavedenia novej bojovej techniky a vedeckotechnického pokroku sa zvýšila úloha človeka v súčasnej vojne.

Tanky, bojové vozidlá pechoty, ale aj nové delostrelecké zbrane na podvozok tankovej a automobilovej techniky sú v súčasnom období také zložité, že potrebujú pre zabezpečenie prevádzky vysoko pripravených kvalifikovaných pracovníkov. Súčasná nová moderná technika a zbrane, aby splnila svoje poslanie, vyžaduje nové prístupy k jej používaniu, nové myslenie vojakov z povolania na všetkých stupňoch velenia. Práporčíci, dôstojníci a generáli, aby ovládli túto bojovú techniku a zbrane, aby využili ich prednosti pri vedení vojny, musia sami študovať, naučiť sa poznať jednotlivé systémy a zmeniť svoj vzťah k jej ošetrovaniu a údržbe.

Vyzbrojovanie armády novými druhmi zbraní a bojovej techniky umožňuje meniť bojovú zostavu vojsk, tempá útoku, hĺbku stanovených úloh, formy manévru, charakter obrany, ale aj iné druhy bojovej činnosti. Dvojnásobne platia slová Fridricha Engelsa: „Nie slobodná tvorivosť rozumu geniálnych vojvodcov spôsobila revolúciu vo vojenstve, ale vytvorenie lepších zbraní a zmena kvality vojakov, vplyv geniálnych vojvodcov v najlepšom prípade bol ohraničený tým, že prispôbovali spôsob vedenia boja k novým zbraňam a k novým vojakom.“ Z toho vyplýva, že len ten veliteľ, ktorý dokonale pozná možnosti svojej bojovej techniky a zbraní, vojaci jeho jednotky, útvaru, zväzku, zväzu a on sám ovláda túto techniku, má ju v dokonalom technickom stave a prispôbi vedenie boja novým zbraňam, môže dosiahnuť úspech v boji.

Vplyv techniky na plnenie úloh výcviku

Využívanie techniky pri výcviku závisí v prvom rade od dobrého technického stavu a od premysleného a organizovaného výcviku s vyčlenenou technikou. V ČSĽA pre účely pravidelného výcviku využívame prevádzkovú techniku. Túto techniku musíme pravidelne a náročne udržiavať pri každodennom a technickom ošetrovaní, aby nebol narušený výcvik základných jednotiek. Pre zabezpečovanie výcviku útvarov a zväzkov ako celku a bojovej činnosti vojsk vo veľkých operačných hĺbkach nepriateľa je určená uložená technika s dostatočnou zásobou km do strednej opravy a v bezchybnom technickom stave. Táto technika musí byť pripravená na okamžité použitie, plne bojaschopná s koeficientom pohotovosti jeden.

Bojové skúsenosti potvrdzujú, že armáda, ktorá nebola dobre pripravená na vedenie bojovej činnosti, utrpela vždy veľké straty na ľuďoch a bojovej technike. Aj zo súčasných lokálnych vojen máme dostatok skúseností, ktoré svedčia o tom, že armáda málo vycvičená utrpela porážku od slabšieho nepriateľa.

Preto našim cieľom je plne využívať určenú bojovú techniku a zbrane na výcvik vojsk za súčasného dodržiavania zásad a noriem výcviku.

Nemôžeme pripúšťať ani najmenšie zjednodušovanie alebo uľahčovanie podmienok výcviku, porušovanie jeho komplexnosti a nevyužívanie stanovených noriem priebehu km pre zabezpečovanie výcviku. Musíme efektívne využívať každú výcvikovú hodinu, každý km, každé zamestnanie zabezpečiť technikou, ale po ňom techniku ošetriť.

Jednou z dôležitých oblastí súčasti výcviku je aj technická príprava vojakov k vysokému zvládnutiu využívania techniky a zbraní. V prvom rade ide o zvládnutie tejto techniky vojakmi z povolania. Keď majú títo vojaci učiť svojich podriadených využívať vlastnosti bojovej techniky, musia sami mať hlboké znalosti, návyky v ošetrovaní a v udržiavaní vysokej technickej spoľahlivosti. Nemôže mať úspech taký veliteľ a technický funkcionár, ktorý nemá o technike základné znalosti, nevie ukázať mladému vojakovi správny spôsob ošetrovania, nemôže zdôvodniť jednotlivé súvislosti využívania vlastností techniky a zbraní.

Jednou z najdôležitejších súčastí výcviku v technickej príprave je zdokonaľovanie technická príprava vodičov a osádok, dielenských špecialistov, ale aj všetkých vojakov z povolania. Od jej pravidelnosti a náročnosti závisia návyky v používaní, zručnosť v ošetrovaní, prevádzková spoľahlivosť a v konečnom dôsledku bojová pohotovosť. Technická príprava organizovaná v útvaroch je len prostriedok k tomu, ako lepšie využívať bojové vlastnosti techniky a zbraní, ako účinnejšie a kvalitatívnejšie udržiavať technickú spoľahlivosť. Pomáha pri zabezpečovaní výcviku vojsk technikou, veliteľom k plnému využitiu techniky pri vedení bojovej činnosti a splneniu úloh vo vojne.

Základné problémy starostlivosti o techniku

Tanková a automobilová technika, ako i technika iných druhov vojsk a služieb v priebehu celého výcvikového roku zabezpečuje úlohy bojovej pohotovosti, výcviku a života vojsk. Na veľmi dobrej úrovni je starostlivosť o techniku v útvaroch a zväzkoch VVO a PVOŠ. Tam velitelia a technici pomocou aktívnej podpory politických pracovníkov všetkými prostriedkami a formami, dobrou organizátorskou prácou pôsobia na vedomie ľudí, menia vzťah ľudí k technike, zlepšujú organizáciu plánovania prevádzky, ošetrovania a opráv a dosahujú dobré a výborné hodnotenie. Veľmi dôležitú úlohu v riešení problému starostlivosti o techniku zohrávajú ZO KSČ a ZO SZM, ktoré cieľavedomo, pravidelne na svojich jednaniach prerokúvajú otázky spojené s technikou, pôsobia na široké masy vojakov, v dôsledku čoho priaznivo ovplyvňujú vzťah ľudí k technike. Stranícke a zväzacké organizácie týmto spôsobom vzbudzujú u mladých veliteľov a technikov záujem o straníckopolitickú prácu, ktorá je konkrétna a pomáha riešiť ich problémy. Vojaci predurčení pre ošetrovanie a ukladanie techniky nedotknuteľných zásob musia dôsledne plniť svoje funkčné povinnosti. Pre výkon prác, na ktoré sú predurčení, treba, aby mali spracované perspektívne a krátkodobé vykonávacie plány, ktoré musia dodržiavať. Ďalej musia dôsledne plniť Nariadenie náčelníka Generálneho štábu ČSĽA — 1. zástupcu ministra národnej obrany č. 03/83, ktoré stanovuje hlavné zásady pre skladovanie, obmenu, ošetrovanie a kontrolu techniky dlhodobu uloženú.

Ako príklad starostlivosti o techniku a veľmi dobrú prípravu osádok BVP uvádzam VVO. Už dlhé roky sú vodiči, velitelia a strelci v oblasti technickej prípravy a vedenia bojových vozidiel veľmi dobre pripravovaní. Ich znalosti,

technická zručnosť v ošetrovaní techniky, ako i využívanie jej vlastností sú na zodpovedajúcej úrovni a pomáhajú udržiavať tento druh bojovej techniky trvale v dobrom a výbornom technickom stave.

Medzi najväčšie problémy v starostlivosti o tankovú a automobilovú techniku patrí: nedostatočná znalosť príslušného typu techniky, nepojazdnosť tankovej a automobilovej techniky. V priebehu výcvikového roku u väčšiny útvarov je na hranici maximálnych povolených počtov. Veľa nepojazdnej techniky stojí u útvaru niekoľko mesiacov. Spojazďovanie sa rieši až na zásah nadriadených orgánov. Po vydaní príslušných nariadení bola dlhodobá nepojazdnosť odstránená. Zabezpečovanie opráv poruchovej a poškodennej techniky je prvoradou povinnosťou všetkých veliteľských a technických funkcionárov. Pre riešenie opráv nepojazdnej techniky musí vytvoriť veliteľ technickému funkcionárovi potrebný čas. Naopak technický funkcionár musí aktívne urobiť všetko pre to, aby technika bola uvedená do prevádzky schopného stavu. Naším cieľom je znížiť počet nepojazdnej techniky, odstrániť dlhodobo nepojazdnú techniku a skrátiť jej prestoje v bežných a stredných opravách.

Ďalší problém je v plánovaní a riadení prevádzky, v dodržiavaní zásad ošetrovania a opráv. Poznatky ukazujú, že riadenie prevádzky u útvaru, ale aj na vyšších stupňoch sa nevykonáva, ale len registruje.

Riadenie prevádzky je veľmi slabým článkom v tankovej a automobilovej službe. Narušovaním zásad Rozkazu MNO č. 010/77 a 015/80 vznikajú neporiadky nielen v samotnej prevádzke, ale aj v každodennom a technickom ošetrovaní a v opravách. Nedôslednosť a živelnosť v prevádzke sa premieňa do nízkeho technického stavu, do zvýšenej poruchovosti techniky, a tým aj zvýšením počtu bežných opráv. Pretože se menej ošetruje, musí sa viac opravovať, vzniká veľký počet nepojazdnej techniky a znižuje sa počet prevádzkovej techniky na zabezpečenie výcviku. Nedôslednosť a nízky stav v prevádzke techniky vyvoláva druhotné problémy vo výcviku a v bojovej pohotovosti. Optimálne riadenie prevádzky TAT, každodenného a technického ošetrovania a ďalších druhov ošetrovania bude vtedy, keď sa priebeh km na jednu bežnú opravu zvýši u:

- tankov z 460 km na 700 km,
- BVP z 900 km na 1000 km,
- OT pásových z 400 km na 800 km,
- OT kolesových z 1200 km na 2000 km,
- automobilov z 3500 km na 5000 km.

Dosiahnutie týchto hodnôt je základným kritériom účinnosti plánovania, riadenia a realizácie prevádzky vo vojskách.

Pre udržanie dobrého technického stavu prevádzkovej techniky nám napomáha správne, podľa základných poriadkov organizovaný chod parkovej služby, od ktorého závisí nielen stav TAT, ale aj bezpečnosť prevádzky vychádza poriadok v parku, pojazdnosť a v neposlednom rade aj výsledok tejto práce, t. j. bojová pohotovosť útvaru. Veľmi dôležitým činiteľom je dozorný parku a náčelník kontrolnej technickej stanice (KTS). Od ich vzájomnej činnosti, spolupráci a vzťahu voči ZVT útvaru závisí, v akom stave technika vychádza z parku a ako je ošetrovaná po jej návrate. Hlavnou otázkou je, aby náčelník KTS náročne preveroval technický stav pred výjazdom, ale aj po návrate techniky z jazdy do parku. Poruchy, ktoré na technike zistí po jej návrate, musí nahlásiť dozornému parku, ktorý prekontroluje ich odstránenie pri preberaní techniky na mieste pre garážovanie. Veľmi dôležitou úlohou dozorného parku

zostáva, aby osobne preberal techniku na mieste pre garážovanie. V prípade, že zistí neodstránenie nedostatkov, prijíma s pomocou ZVT útvary opatrenia na ich odstránenie a až potom dovolí osádke opustiť park.

Pre zabezpečenie dobrého režimu parkovej služby musí ZVT útvary plne využívať dozorného parku, náčelníka KTS a úzko s nimi spolupracovať, najmä pri povoľovaní výjazdu techniky na ďalší deň.

Uložená tanková a automobilová technika zabezpečuje plnenie predurčených úloh. Súčasný stav technológií ukladania zaručuje jej dlhodobú a krátkodobú ochranu. Tu platí zásada, že akú techniku a v akom technickom stave uložíš, takú pri vyňatí z uloženia nájdeš. O tomto stave sa presvedčujeme pri rôznych mobilizačných cvičeniach, previerkach techniky, ale aj pri samotnej prekonzervácii. Problémy vznikajú pri príprave techniky na uloženie a jej kontrole pred konzerváciou. Tu neplní svoju úlohu veliteľ útvarov a zväzkov, pretože neustanovujú komisiu z odborných funkcionárov, ktorí pripravenosť techniky preveria a uloženie povolia. Sú aj také prípady, že komisia je určená, ale pracuje formálne a úlohu vo vzťahu k technike nesplní.

Závažným problémom pri ošetrovaní a ukladaní techniky nedotknuteľných zásob je využitie jednotiek určených pre jej ukladanie. Jednotky sa plne nevyužívajú k svojmu predurčenému cieľu tak, ako to stanovuje Nariadenie náčelníka Generálneho štábu — 1. zástupcu ministra národnej obrany č. 03/83. Dôležité je, aby v letných mesiacoch jednotky boli plne využité pre ukladanie techniky, aby mali zabezpečené technické a materiálne podmienky pre svoju prácu. Len pri ich plnom vyťažení a plnení funkčných povinností predurčených vojakov z povolania môžeme dobrý technický stav udržať.

Zlepšovanie stavu uloženej techniky je možné len vtedy, keď riadiaci pracovníci na vyšších stupňoch, ktorí zodpovedajú za riadenie ošetrovania, ukladania a prekonzervácie, sa budú tejto oblasti v letných mesiacoch plne venovať a budú plniť svoje základné funkčné povinnosti.

Zlepšovanie stavu tankovej a automobilovej techniky

Zlepšovať stav tankovej a automobilovej techniky a techniky druhov vojsk a služieb je možné len vtedy, keď bude na vysokej úrovni organizácia života. Od celkovej dobrej organizácie u útvaru sa môže odvíjať aj dobrá organizácia starostlivosti o zbrane a techniku. Nemôže byť na dobrej úrovni stav bojovej techniky a zbraní u takého útvaru, kde je nízka úroveň organizácie výcviku a celého života vnútornej služby. Dosiahnutie dobrého stavu techniky je možné len vysoko premyslenou a cieľavedomou organizátorskou prácou veliteľov, politických a technických funkcionárov. Dosahovanie lepších výsledkov v stave techniky je podmienené zlepšovaním kontrolnej činnosti, ktorú musíme zamerať na kontrolu techniky po jej ošetrovaní. Tu treba zvýšiť dôslednosť a náročnosť na plnenie rozkazov a odborných nariadení.

Disciplína pri prevádzke techniky je činiteľ, ktorý rozhodujúcim spôsobom ovplyvňuje jej stav. Prevádzka techniky je riadená podľa základných poriadkov, rozkazov ministra národnej obrany, predpisov a odborných nariadení. Porušovanie týchto normotvorných dokumentov je rovnaký, alebo väčší priestupok, ako iná nedovolená činnosť každého vojaka. Nebezpečnosť porušovania technologickej, ošetrovacej a prevádzkovej disciplíny je v tom, že má druhotné dopady na zabezpečenie úloh bojovej pohotovosti a výcviku vojsk. Keď hovoríme,

že od každého vodiča, od každého kusa techniky závisí, či útvár splní úlohy bojovej pohotovosti, vtedy musíme túto disciplínu hodnotiť rovnako prísne, náročne a dôsledne. Dôležitou úlohou zostane prehlbovať uvedomenie a presvedčenie ľudí na zlepšovanie vzťahu k technike, na plnenie základných predpisov a dodržiavanie celého systému ošetrovania a kontroly techniky. Závažnou otázkou je dodržiavanie disciplíny v cestnej premávke. Tam je nevyhnutné aj drobné porušovanie zásad prevádzky prísne stíhať, pretože dopravné nehody v armáde spôsobujú veľké materiálne škody na bojovej a dopravnej technike, a čo je najvýznamnejšie, že pri nich prichádzajú i život mladí a veľa razy nevinní ľudia.

Rozhodujúcu úlohu pri zlepšovaní stavu techniky zohráva veliteľ so svojim postavením, ktoré mu dávajú základné poriadky, a nedeliteľnou veliteľskou právomocou. Ten veliteľ, ktorý pochopil úlohu techniky v súčasnej vojne a uvedomuje si, že úlohy vo vojne môže splniť len vtedy, keď bude mať v poriadku zbrane a techniku, vyžaduje od svojho štábu a podriadených veliteľov vysokú starostlivosť o techniku a zabezpečovanie jej plnej bojovej pohotovosti. Od veliteľov chceme, aby plnili svoje základné funkčné povinnosti k technike, t. j. vykonávali kontroly tak, ako im ukladajú základné poriadky. Ďalšia veľmi dôležitá požiadavka na veliteľov je vytvárať v plánoch časové podmienky pre plánované ošetrovania. Každý veliteľ musí presadiť a náročne vyžadovať, aby technickí funkcionári plnili svoje funkčné povinnosti. Aby technický funkcionár niesol plnú zodpovednosť za oblasť, ktorú riadi a podľa výsledkov v jeho oblasti bol hodnotený. Musí presadiť zásadu plnej zodpovednosti. Zodpovedáš za svoj úsek, vyžaduj, stíhaj, vykonávaj opatrenia tak, aby stav techniky zodpovedal stanoveným zásadám. Pretože keď bude mať každý funkcionár poriadok vo svojej oblasti, bude mať menej problémov príslušný veliteľ.

U technických funkcionárov musíme zvýšiť náročnosť, dôslednosť a technickú precíznosť pri riešení úloh starostlivosti o techniku. Vážnou úlohou zostáva plnenie funkčných povinností na všetkých stupňoch a odborné technické riadenie po jednotlivých systémoch služby zo stupňa na stupeň. Doterajší štýl práce technických funkcionárov neprinášal požadované úspechy, preto bude treba zmeniť systém práce a usmerniť ho viacej na odborné plnenie úloh a náročnejšie presadzovanie príslušných druhov ošetrovania techniky. Nadriadený technický orgán musí lepšie využívať svoju právomoc, ktorú mu dávajú základné poriadky vo vzťahu k technike voči podriadeným funkcionárom. Musíme prísne dbať, aby základné dokumenty o prevádzke techniky boli presne dodržiavané. Oveľa viacej ako doteraz budú musieť technickí funkcionári pracovať s predpisom a odbornou inštrukciou. Bude treba zlepšiť spoluprácu aj s politickými pracovníkmi pri presadzovaní jednotnej technickej politiky.

Starostlivosť o techniku a zbrane je vážnym problémom súčasného obdobia. Pretože práca s technikou je veľmi náročná na znalosti a čas, musí byť hlboko premyslená, splánovaná a organizovaná. Hoci ozbrojené sily disponujú mohutnou technikou, ich základom a hlavnou silou sú ľudia, ktorí ovládajú túto modernú techniku a zbrane. Víťazstvo vo vojne závisí nakoniec od stavu a bojového ducha ľudí, ktorí vedú dokonalo využívať vlastnosti bojovej techniky a ktorí sú fyzicky a morálne pevní.